

การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม
อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Management for Sustainable Coexistence of Farmers and Wild Elephants of Ruam Thai
Village, Had Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province

เจษฎา แก้วสะอาด

Jessada Kaewsaxad

นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

E-mail: jessada.kae@rmutr.ac.th

Received 17-12-2025; Revised 30-12-2025; Accepted 31-12-2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อประเมินการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่า และ (3) เพื่อพยากรณ์การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อดำเนินการวิจัยโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 400 คน โดยวิธีแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ ผลการวิจัยประกอบด้วย (1) ด้านการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก (2) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่า เป็นเชิงบวก และ (3) ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่า สามารถพยากรณ์การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ร้อยละ 86.30

คำสำคัญ: การจัดการสมัยใหม่ การอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับช้าง การมีส่วนร่วมของชุมชน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

Abstract

The purposes of this study were (1) to assess management for sustainable coexistence of farmers and wild elephants of Ruam Thai Village, Had Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province, (2) to explained correlation between management for sustainable coexistence of farmers and wild elephants of Ruam Thai Village with factors affecting management

for sustainable coexistence of farmers and wild elephants, and (3) to forecasted management for sustainable coexistence of farmers and wild elephants of Ruam Thai Village, Had Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province. This study was conducted by a quantitative approach. Data were collected from 400 residents attached to Had Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province by using questionnaire. The data obtained were analyzed by percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient and Multiple regression analysis. The findings revealed that (1) management for sustainable coexistence of farmers and wild elephants of Ruam Thai Village, Had Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province was high level, (2) There was significant correlation between management for sustainable coexistence of farmers and wild elephants of Ruam Thai Village with factors affecting management for sustainable coexistence of farmers and wild elephants, and (3) factors affecting management for sustainable coexistence of farmers and wild elephants could forecasted management for sustainable coexistence of farmers and wild elephants of Ruam Thai Village, Had Kham Subdistrict, Kui Buri District, Prachuap Khiri Khan Province at 86.30 percent.

Keywords: Modern Management, Human-Elephant Coexistence, Community Participation, Sustainable Development Goals

บทนำ

ช้าง ชื่อสามัญ Asian Elephant มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า ช้างเอเชีย (*Elephas maximus*) เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองลำดับที่ 127 ตามกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่า บางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. 2546 ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 อีกทั้งยังเป็นสัตว์ป่าชนิดที่อยู่ในบัญชี 1 (Appendix I) ของอนุสัญญา CITES โดยห้ามมิให้นำตัวช้าง งาช้าง ซากช้าง และผลิตภัณฑ์ที่ทำขึ้นจากชิ้นส่วนของช้างมาทำการค้าเชิงพาณิชย์และยังถูกจัดให้มีสถานภาพ ใกล้สูญพันธุ์

ปัญหาการที่ช้างป่าที่เกิดขึ้นความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่า หมายถึง ปัญหาการสูญเสียทรัพยากรหรือชีวิตจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับช้างป่า สาเหตุของความขัดแย้งเชื่อว่ามาจากพื้นที่หากินที่เหมาะสมของช้างป่าลดน้อยลง บวกกับขอบป่าถูกล้อมไปด้วยพื้นที่เกษตรกรรมของพืชเชิงเดี่ยวเช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง หรืออ้อย ทำให้ช้างป่าบางตัวเลือกที่จะออกมาหากินในพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่ชุมชนรอบ ๆ ป่าแทน และส่งผลให้เกิดความเสียหายทั้งพืชพรรณ ทรัพย์สินมีค่า ในหลายเหตุการณ์ก็มีทั้งคนบาดเจ็บและเสียชีวิตด้วยเช่นกัน

แนวทางแก้ไขหรือการลดระดับความรุนแรงของปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างก็ยังคงดำเนินการอยู่ในหลายพื้นที่ โดยมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปขึ้นกับสถานการณ์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของพื้นที่นั้น ๆ ทั้งรัฐบาล เอกชนและชุมชนในพื้นที่ ยกตัวอย่าง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ชมช้างป่าโดยไกด์ท้องถิ่นของอุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่อาศัยความร่วมมือหลายหน่วยงานด้วยกัน ได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กองทุนสัตว์ป่าโลก (World Wildlife Fund, WWF) โครงการในพระราชดำริ และชุมชนในพื้นที่ หรือจะเป็นการลดผลกระทบจากช้างป่าทำลายพืชไร่โดยใช้รั้วรังผึ้งของสถานีวิจัยสัตว์ป่า

ภูหลวง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง จังหวัดเลย ร่วมกับชุมชนในพื้นที่ แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่า
3. เพื่อพยากรณ์การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้าน รวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สมมติฐานการวิจัย

1. การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่า ไม่เป็นเชิงบวก
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่า สามารถพยากรณ์การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้าน รวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ไม่เกินร้อยละ 30

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับช้าง

เริ่มจากปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้าง (Human-Elephant Conflict: HEC) คือ ปัญหาที่เกิดจากรูปแบบความต้องการของคนกับช้างป่าซ้อนทับกัน ทั้งในเชิงพื้นที่แหล่งน้ำ และแหล่งอาหารที่เป็นพืชเกษตรของมนุษย์ ซึ่งส่งผลกระทบเชิงลบต่อทั้งคนและช้างป่า ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่ามักพบในรูปแบบของช้างทำลายพืชผลทางเกษตรและสร้างความเสียหายให้กับทรัพย์สินหรือชีวิตมนุษย์ ในทางกลับกัน ช้างป่าก็ได้ผลกระทบจากมาตรการป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของมนุษย์ด้วยเช่นกัน เช่น การใช้รั้วไฟฟ้าที่ไม่ได้มาตรฐาน หรือการขับไล่ช้างป่าโดยใช้อาวุธปืน (Srikrachang, 2003)

แนวคิดและทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่แบบ POLC

การจัดการสมัยใหม่ POLC นั้นเป็นหลักการง่าย ๆ จำได้ไม่ยาก แต่ครอบคลุมการปฏิบัติการอย่างครบกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับการจัดการทั้งในเรื่ององค์กรตลอดจนเรื่องบุคลากร รวมถึงการวางแผนทุกอย่างให้ดี เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และที่สำคัญต้องไม่ลืมประเมินผลเพื่อนำผลนั้นมาวิเคราะห์ปรับปรุงตลอดจนแก้ไขให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งนั่นจะทำให้การทำงานสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี การอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับช้างของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์การ ผู้นำและภาวะผู้นำ และการติดตามและประเมินผล (Louis, 1958)

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชน

Cohen & Uphoff (1981) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง สมาชิกของชุมชน ต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สรุปว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกันการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาคนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีประสิทธิผลองค์กร

ประสิทธิผล เป็นเครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในการตัดสินใจว่าการบริหารของหน่วยงานหรือองค์การใด องค์การหนึ่งสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงาน โดยประสิทธิผลองค์กร ความสำเร็จของการปฏิบัติงานที่บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ขององค์การ การที่มีประสิทธิผลขององค์การ จะต้องมิตัวชี้วัดที่บอกได้ว่า องค์การใดมีประสิทธิผล หรือองค์การใดไม่มีประสิทธิผล หรือในอีกมุมมองหนึ่งคือ การพิจารณาว่าองค์การหนึ่งมีประสิทธิผลมากกว่า อีกองค์การหนึ่งมากน้อยเพียงใด การประเมินประสิทธิผลขององค์การ จึงมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับเรื่อง ประสิทธิผลขององค์การ

ประสิทธิผลขององค์การ การเน้นไปที่ผลรวมขององค์การ ดังนั้น ผลของการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกัน อย่างยั่งยืนของเกษตรกรและชาวป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีเกณฑ์วัดประสิทธิผลองค์กรที่มีตัวบ่งชี้ 5 ประการ คือ

1. การผลิต (Production) ความสามารถขององค์การในการผลิตสามารถเพิ่มผลผลิตให้มีปริมาณและคุณภาพตามที่สภาพแวดล้อมต้องการ ความสามารถในการผลิตถือได้ว่าเป็นตัวแปรสำคัญ ที่จะวัดประสิทธิผลในแง่การบรรลุเป้าหมายขององค์การ
2. ประสิทธิภาพ (Efficiency) อัตราส่วนระหว่างค่าใช้จ่าย และผลประโยชน์ซึ่งเกิดขึ้นจากการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ โดยคำนึงว่าจำเป็นจะต้องใช้ปัจจัยต่าง ๆ เช่น วัตถุดิบ เงิน คน เทคโนโลยี จึงจะสามารถบรรลุเป้าหมาย หรือระดับของผลิตผลที่ต้องการได้
3. ความพึงพอใจ (Satisfaction) การที่องค์การสามารถตอบสนองความต้องการของพนักงานได้มากน้อยเพียงใด ลักษณะของงานอาจเป็นเงื่อนไขที่จะช่วยจูงใจและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปฏิบัติงานให้สูงขึ้น
4. การปรับเปลี่ยน หรือปรับตัว (Adaptiveness) ความสามารถขององค์การที่จะสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์การ
5. การพัฒนา (Development) การที่องค์การเพิ่มพูนสมรรถนะที่จะอยู่รอดได้ในระยะยาว (Gibson, Ivancevich, & Donnelly, 1994)

แนวคิดเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นชุดเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกหลังปี 2015 ที่ได้รับการรับรองจาก 193 ประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 25 กันยายน ค.ศ. 2015 ครอบคลุมช่วงระยะเวลาที่ต้องบรรลุภายใน 15 ปี ได้เป็นทิศทางการพัฒนาที่ทุกประเทศที่ต้องดำเนินการร่วมกันมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 ไปจนถึงปี ค.ศ. 2030 โดยเอกสารที่ประเทศสมาชิก

ทั้งหมดลงนามรับรองเป็นพันธสัญญาที่เรียกว่า “*Transforming Our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development*” หรือ “*วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030*” ฉะนั้นในบางโอกาส SDGs อาจถูกกล่าวถึงผ่านชื่ออื่นได้ทั้ง Agenda 2030 หรือ Global Goals ภายใต้ 5 มิติการพัฒนา (5Ps) ได้แก่

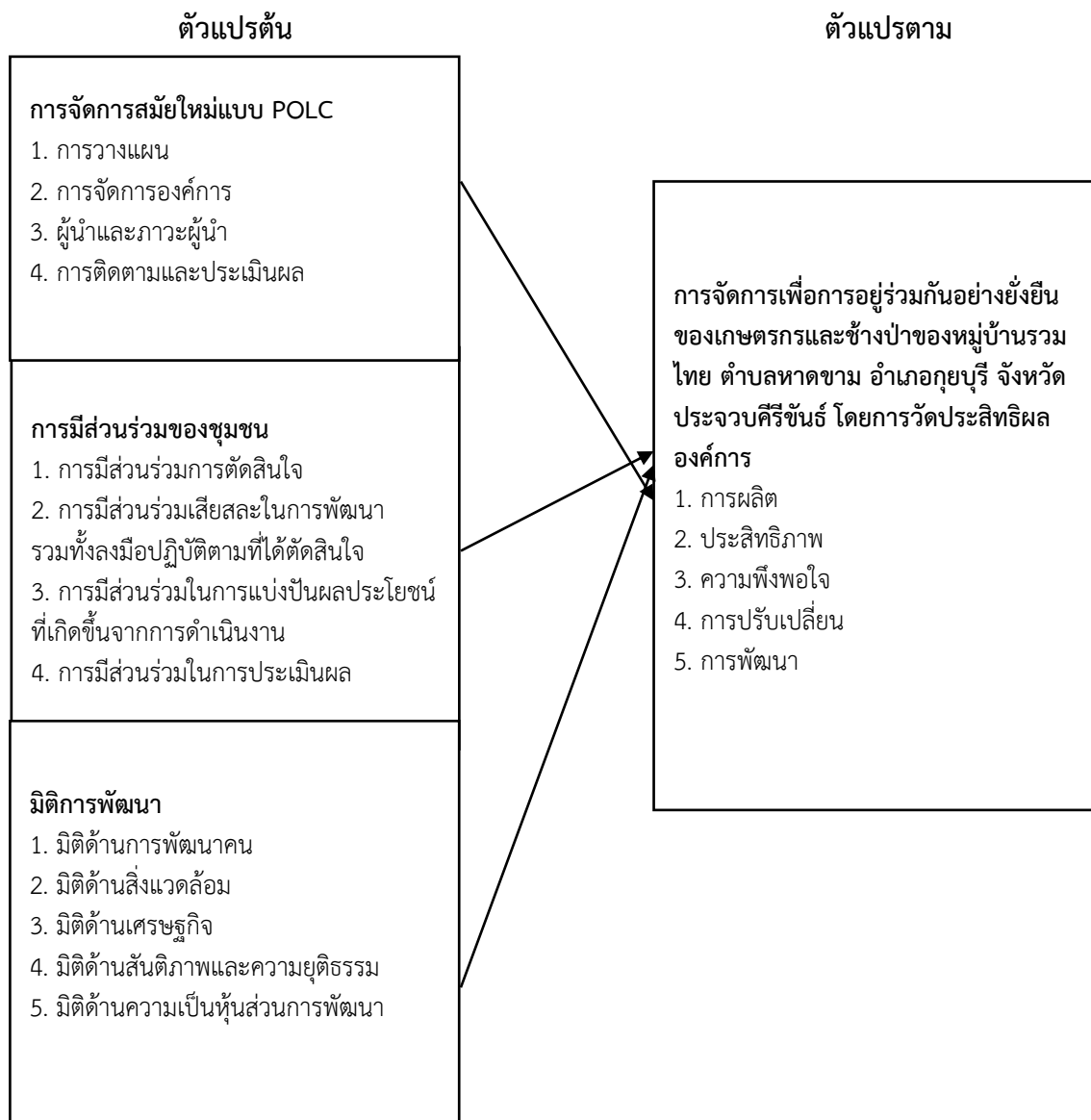
1. การพัฒนาคน (People) ให้ความสำคัญกับการขจัดปัญหาความยากจนและความหิวโหย และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
2. สิ่งแวดล้อม (Planet) ให้ความสำคัญกับการปกป้องและ รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศเพื่อพลเมืองโลกรุ่นต่อไป
3. เศรษฐกิจ (Prosperity) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสอดคล้องกับธรรมชาติ
4. สันติภาพและความยุติธรรม (Peace) ยึดหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีสังคมที่สงบสุข และไม่แบ่งแยก
5. ความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) ความร่วมมือของทุกภาค ส่วนในการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน (ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, 2564)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทิพย์วรรณ ทิพย์สูตร (2567) ที่ศึกษาการจัดการปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกินโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า (1) การจัดการปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกินโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลป่าเต็ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ด้านลักษณะประชากรในการมีส่วนร่วมการจัดการปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกินของประชาชนในตำบลป่าเต็ง พบว่า เพศ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกิน กับการมีส่วนร่วมการแก้ปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกินของประชาชนในตำบลป่าเต็ง พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยเรื่อง การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับกรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้พัฒนาจากแนวคิดและทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่แบบ POLC ของ Louis A. Allen (1958) แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของชุมชนของ Cohen & Uphoff (1981) แนวคิดและทฤษฎีประสิทธิภาพองค์การของ Gibson, Ivancevich, & Donnelly (1994) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของ ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (2564) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทาง สามารถสรุปได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวิธีดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวนทั้งสิ้น 10,181 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในพื้นที่ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยหลักความน่าจะเป็น เพื่อให้ได้ตัวแทนที่มีลักษณะครอบคลุมประชากรทั้งหมด โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกประชากรออกตามหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลหาดขาม เพื่อคำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านให้สัมพันธ์กับจำนวนประชากรจริง

2. การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดำเนินการสุ่มเลือกบุคคลในแต่ละหมู่บ้านตามจำนวนที่คำนวณไว้ในขั้นตอนแรก เพื่อให้สมาชิกทุกคนในประชากรมีโอกาสได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างอย่างเท่าเทียมกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อแบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดการสมัยใหม่

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านมิติการพัฒนา

ตอนที่ 2-ตอนที่ 5 แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) แบบลิเคิร์ท (Likert ration scales) คือ น้อยที่สุด = 1, และมากที่สุด = 5

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) พบว่าเครื่องมือมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงตรงผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2. การหาค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) และนำผลมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) เพื่อวัดความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม พบว่ามี ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 ซึ่งแสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อถือได้สูงและมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น มีการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง และทำการรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง และนำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบทั้งหมด นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอ้างอิง ประกอบด้วย สหสัมพันธ์เพียร์สัน และสมการถดถอยเชิงพหุ

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้นนำมาสู่การอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากผลการวิจัยการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ลงไปหาน้อยสุดตามเกณฑ์การประเมินพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการพัฒนา รองลงมาคือ ด้านการปรับเปลี่ยน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านประสิทธิภาพ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วรรณ ทิพย์สูตร (2567) ที่ศึกษาการจัดการปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกินโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า (1) การจัดการปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกินโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลป่าเต็งโดยรวม อยู่ในระดับมาก (2) ด้านลักษณะประชากรในการมีส่วนร่วมการจัดการปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกินของประชาชนในตำบลป่าเต็ง พบว่า เพศ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกิน กับการมีส่วนร่วมการแก้ปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกินของประชาชนในตำบลป่าเต็ง พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดการสมัยใหม่

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการจัดการสมัยใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ลงไปหาน้อยสุดตามเกณฑ์การประเมินพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการวางแผน รองลงมาคือ ด้านการจัดการองค์การ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการติดตามประเมินผล ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัญญา ยิ้มแย้ม (2022) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการปัญหาค้นหาช่างป่ากรณศึกษา: การท่องเที่ยวสัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติกุยบุรี ผลการวิจัยพบว่า (1) การค้นหาปัญหา โดยให้ข้อมูลผลกระทบที่ได้รับ ทรัพยากรที่มี และปัญหาการปฏิบัติงาน (2) การวางแผน โดยการจัดตั้งและบริหารชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สัตว์ป่า ร่วมคิดกิจกรรมท่องเที่ยวชมสัตว์ป่า กำหนดกฎระเบียบสำหรับมัคคุเทศก์ท้องถิ่นและผู้ขับรถยนต์นำชมสัตว์ป่า (3) การดำเนินการ โดยร่วมบริหารจัดการชมรมฯ การบริการนักท่องเที่ยว และช่วยเหลืองานอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า (4) การรับและแบ่งปันผลประโยชน์ โดยได้ค่าตอบแทนเมื่อเข้ามาปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงาน และได้รับการช่วยเหลือเยียวยาในกรณีเกิดเหตุร้ายแรง และ (5) การประเมินผล โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงาน และรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงงาน

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดลงไปหาน้อยสุดตามเกณฑ์การประเมินพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านร่วมประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการร่วมปฏิบัติตามโครงการ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะนันท์ มุลตรีมา (2560) ที่ศึกษาการศึกษาข้อเสนอการแก้ปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่าง

ชุมชนและช้างป่า ในพื้นที่การพัฒนา 2 กระแส พบว่า การอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนและช้างป่าในพื้นที่การพัฒนา 2 กระแส เกิดจากความไม่สอดคล้องของแผนการพัฒนาพื้นที่ระหว่างนโยบายการอนุรักษ์และนโยบาย การพัฒนา และส่งเสริมอาชีพของประชาชนในพื้นที่ ส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร ทรัพยากรต่าง ๆ ของประชาชน ทั้งการจัดการความขัดแย้งในทัศนคติต่อตัวชุมชนและช้างป่า โดยมีระบบและกลไกการจัดการในพื้นที่ที่จัดการเมื่อประสบกับเหตุการณ์ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และการช่วยเหลือหลังจากเกิดเหตุ ซึ่งแม้ว่าจะเกิดความถี่ของเหตุการณ์ในการเผชิญหน้าระหว่างชุมชนและช้างป่าแต่ทัศนคติของชุมชนยังมีความห่วงใยและหวงแหนช้างในฐานะเพื่อนร่วมโลกและสัตว์คู่บ้านคู่เมืองของชาติ จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า การอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนและช้างป่าในพื้นที่การพัฒนา 2 กระแส (การพัฒนาและการอนุรักษ์) ในการวางแผนการบริหารและพัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกันของทุกภาคส่วน โดยนอกจากแผนการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐาน หรือการพัฒนาการเกษตรแล้ว การวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ควรจะมีการดำเนินการที่มีส่วนร่วมจากหลาย ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้อำนาจการตัดสินใจและการอำนวยความสะดวกให้ผู้ปฏิบัติงานในระบบพื้นที่มากยิ่งขึ้น และในแง่การจัดการพื้นที่ต้องมีการแบ่งแยกและสร้างความชัดเจนในการใช้ประโยชน์ เพื่อความปลอดภัยทั้งต่อตัวช้างป่าและชุมชน อีกทั้งการสร้าง การรับรู้ และข้อมูลให้กับประชาชนและชุมชนในการอยู่อาศัยในพื้นที่การพัฒนา 2 กระแสนี้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านมิติการพัฒนา

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านมิติการพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดลงไปหาน้อยสุดตามเกณฑ์การประเมินพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มิติของความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา รองลงมาคือ มิติด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มิติด้านการพัฒนาคน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาภราดร แก้วบุตรดี (2562) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงความเป็นองค์รวมของทุก ๆ ด้านอย่างสมดุลทั้งมิติการพัฒนาด้านสังคม การพัฒนาคนและสังคมให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มิติการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพอย่างต่อเนื่องในระยะยาวและเป็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ มิติการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในขอบเขตที่คงไว้

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบ การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับความคิดเห็นจากระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ลงไปหาน้อยสุดตามเกณฑ์การประเมินพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการพัฒนา รองลงมาคือ ด้านการปรับเปลี่ยน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านประสิทธิภาพ ตามลำดับ จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้งว่า การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าไม่เป็นเชิงบวก

ผลการทดสอบ ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยวิเคราะห์สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่า เป็นเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้งว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย กับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่า เป็นเชิงบวก

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าสามารถพยากรณ์การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ไม่เกินร้อยละ 30

ผลการทดสอบ ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าสามารถพยากรณ์การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ร้อยละ 86.30 จึงปฏิเสธสมมติฐานศูนย์และยอมรับสมมติฐานแย้งว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่า สามารถพยากรณ์การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่าของหมู่บ้านรวมไทย ตำบลหาดขาม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้เกินร้อยละ 30

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ปรับปรุงการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่า ให้ครอบคลุมในทุกมิติ
 2. ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ จัดการปัญหาในเชิงบูรณาการ และเพิ่มขีดความสามารถของการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช่างป่า
 3. การกำหนด กฎระเบียบ ข้อบังคับ และกติกาต่าง ๆ ที่ควรจะเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ
- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
1. ด้านงบประมาณ รัฐควรจัดตั้งกองทุนเยียวยาความเสียหายจากสัตว์ป่าระดับท้องถิ่นเพื่อให้การชดเชยแก่เกษตรกรมีความรวดเร็วและเป็นธรรมมากขึ้น

2. ด้านนวัตกรรม รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมงบประมาณด้านเทคโนโลยีเฝ้าระวัง (Smart Monitoring) และการแจ้งเตือนแบบ Real-time เพื่อลดความเผชิญหน้าระหว่างคนกับช้าง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรมีการวิจัยการจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่า กับพืชและสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ ในหลากหลายมิติ
2. ควรมีการวิจัยการนำจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของป่าและสัตว์ป่า
3. ควรมีการวิจัยและถอดบทเรียน การจัดการเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของเกษตรกรและช้างป่า กับพืชและสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์

เอกสารอ้างอิง

- ทิพย์วรรณ ทิพย์สูตร. (มกราคม-เมษายน 2567). การจัดการปัญหาช้างป่าบุกรุกพื้นที่ทำกินโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลป่าเต็ง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารการจัดการการเมืองการปกครองและท้องถิ่น*, 2(1), 40-47.
- ปิยะนันท์ มุลตรีมา. (2560). *การศึกษาข้อเสนอการแก้ปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนและช้างป่า ในพื้นที่การพัฒนา 2 กระแส*. [การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. Thammasat University. https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5903010337_8151_8324.pdf
- พระมหาภาราตร แก้วบุตรดี. (มีนาคม-เมษายน 2562). การมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. *บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 7(2), 265-274.
- วรัญญา ยิ้มแย้ม. (2022). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการปัญหาคนกับช้างป่ากรณีศึกษา: การท่องเที่ยวสัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติกุยบุรี* [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. Chula Digital Collection. <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/6412/>
- ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. (2564, 21 สิงหาคม). *ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ SDGs*. <https://www.sdgmovement.com/intro-to-sdgs/>
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies*. New York: Cornell University Press.
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., & Donnelly J. H., (1994). *Organizations: Behavior, Structure, Processes*. Texas: Business Publications.
- Louis A. Allen. (1958). *Management and organization*. New York: McGraw-Hill Inc.
- Srikrachang, M. (2003). *Conservation and Management of Elephants in Thailand* [Unpublished doctoral dissertation]. Mahidol University.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper. & Row.